

TLHAKISETSO MABAPI LE DINYEHELO

PRETORIA, Labohlano, 23 PHATO 2019 - Maikemisetso a mawala a SARS ke ho etsa hore ho be le tlwaelo ya boikobeloa tefo ya lekgetho ka boithaopi hara balefalekgetho. Jwalo ka karolo ya maikemisetso ana, SARS e tla ntsha dithakisetso ho neha setjhaba lesedi le mabapi le dintlha tse fapaneng tseo ho ntseng ho buuwa ka tsona ha jwale. Mokgahlelong ona, SARS e arabela taba ya dinyehelo.

Ho na le dipotso tse fapaneng tse mabapi le mofuta wa dinyehelo le ditlamorao tsa tsona tsa lekgetho. Sepheo ka tlhakisetso ena ke hhalosa ka bobatsi hore na nyehelo ke eng mme e lefiswa lekgetho jwang, mmoho le diphetho tsa lefela bokaalo bo itseng ntle le hore e be nyehelo.

NYEHELO

Lereo lena "nyehelo" le hhalosa ho tlhelwa ha thepa ntle le mabaka. Nyehelo e hloka molemo ho tswa lehlakoreng la monyehedi, ka hona sena se toboketsa tlhokeho ya hore transekshene ena e be ya moyo o motle. Moo ho nang le tebello ya hore ho fumanwe ho hong ka lebaka la seo, sena ha se nkuwe e le nyehelo.

Jwale moo ho entsweng nyehelo teng, ho na le diphetho tse fapaneng ho tswa ntlhakemong ya lekgetho tse lokelang ho nkelwa hloohong. Dintlha tsa bohlokwa tse amanang le lekgetho ke tsena:

- Hore na lekgetho la dinyehelo le lokela ho leshwa kapa tjhe.
- Hore na lekgetho la dinyehelo le ka hulwa nyehelong kapa tjhe.

LEKGETHO LA DINYEHELO

Taba ya pele, lekgetho la dinyehelo le sebetsa ho motho ofe kapa ofe kapa therasete eo e leng moahi ho latela tlhaloso ya Molao wa Lekgetho la Lekeno. Sena se bolela hore bao e seng baahi ha ba jare boikarabelo ba lekgetho la dinyehelo.

Taba ya bobedi, molao o kentse lenane la dinyehelo tse sa ameheng tse kentseng hara tse ding dinyehelo tse pakeng tsa balekane le dinyehelo tse lebang boemong bofe kapa bofe ba mmuso, mokgatlong ofe kapa ofe o ngodisitsweng wa sepolotiki, kapa mekgatlong efe kapa efe e tswelang setjhaba molemo e tjaetsweng monwana.

Hwa bohlokwa, ho feta moo nyehelo e ka se amehe ebang paloyohle ya boleng ba dinyehelo bakeng sa selemo sa hlahlolo e sa fete:

- R100 000 ya thepa e nyehetsweng ke motho ho ya ka tlhaho.
- R10 000 ya dimpho feela moo molefalekgetho e seng motho ho ya ka tlhaho. Ka mantswe a mang, tsena ke dimpho feela ka, mohlala, dikhampani le ditherasete.

Tse boelang di una molemo wa ho se angwe ke lekgetho la dinyehelo ke kabelo ya makgonthe e etswang ke monyehedi e mabapi le tlhokomelo ya motho ofe kapa ofe. Le ha ho se na moedi o itseng wa bokaalo, ho se amehe hona ho na le moedi ho latela seo Khomeshenara a nkang e le se utlwahalang. Sena se etswa ho akaretsa ditaba tse kang ho tshehetwa ha ngwana, jwalo-jwalo.

Lekgetho la Dinyehelo le tlameha ho leshwa SARS mafelong a kgwedi, ho latela kgwedi eo ka yona nyehelo e entsweng ka yona. Motho ya etsang nyehelo (monyehedi) o jara boikarabelo ba lekgetho empa ebang monyehedi a hloleha ho lefa lekgetho ka nako eo a e behetsweng, monyehedi le moamohedi wa nyehelo ka kopanelo le ka bonngwe ba jara boikarabelo ba lekgetho.

Ka mora ho etsa nyehelo, monyehedi o lokela ho tlatsa foromo ya [IT144 \(Tsebahatso ka monyehedi / moamohedi wa nyehelo\)](#), e fumanehang lekaleng mme a e romele lekaleng la SARS ka bopaki ba tefo. Lekgetho la dinyehelo le ka leshwa ka tsela ya eFiling.

Lekgetho la dinyehelo le lefiswa ho latela sekghala se bataletseng sa 20% hodima boleng bo hlommeng ba R30 million le ka sekghala sa 25% ka mora moo.

HU HULWA HA LEKGETHO HODIMA DINYEHELO TSA MAKGONTHE

Molao wa Lekgetho la Lekeno o dumella kgulo, hodima lekeno le lefiswang lekgetho la molefalekgetho ofe kapa ofe, bakeng sa nyehelo efe kapa efe ya makgonthe e entsweng ho, mohlala, mokgatlo ofe kapa ofe o tjaetsweng monwana, akgenteng, setheong kapa lefapheng la mmuso le ka hara lenane la karolo ya 8A(1) ya Molao. Le ha ho le jwalo, kgulo e na le moedi wa 10% ya lekeno le lefiswang lekgetho la molefalekgetho. Bokaalo ba dinyehelo tse fetang 10% ya lekeno le lefiswang lekgetho bo nkuwa e le nyehelo e entsweng selemong se latelang sa hlahlolo.

DITRANSEKSHENE TSE NKUWANG E SE DINYEHELO

Moo transekshene e seng ya makgonthe (mohlala, tefo e etswang hang feela ho fumana kontraka), sena ha se nyehelo ho latela tlhaloso mme ka hona ha ho lekgetho la nyehelo. Le ha ditranekshene tsa mofuta ona di ka se angwe ke lekgetho la dinyehelo, lekeno le tjena kapa merokotso ya diketsahalo tse seng molaong le/kapa dikamohelo tse tjena (tse kang tjotjo) hangata di lefiswa lekgetho.

Hodima moo, karolo ya 23(o) ya Molao e thibela ho hulwa ha ditshenyehelo (ho kenyeliditswe le dinyehelo), tse mabapi le diketsahalo tsa manyofonyo kapa tse seng molaong tse kang tjotjo le dikotlo.

Kgano: Tlhakisetso ena e fana ka tataiso ya kakaretso feela. Ha e kene ka botebo dintlheng tse setekgeniki le tsa molao tseo hangata di amahanngwang le lekgetho mme ka hona, ha ya lokela ho sebedisetswa tsa molao. Ha e fane ka moeleo wa se etsahalang ka kakaretso. KE PHETHO

Dipatlisiso: sarsmedia@sars.gov.za.